

HÕIMURAHVASTE PROGRAMMI ÜLIÕPILASTE TOETAMISE JUHEND

Kinnitatud 29.06.2017nr 1-11.1/3888

EESMÄRK, KÄSITLUSALA, VASTUTAMINE

Juhendi eesmärk on sätestada „Hõimurahvaste programmi IV: Riiklik abiprogramm uurali (soome-ugri ja samojeedi) põlisrahvaste keelte ja kultuuride toetuseks (2015-2019)“ raames uurali põlisrahvaste üliõpilaste koolitamise tingimused ja kord. Programm on kinnitatud haridus- ja teadusministri 23. detsembri 2014. a käskkirjaga nr 504. Tegevuste elluviija on SA Archimedes hariduse rahvusvahelistumise agentuur (edaspidi *sihtasutus*). Hõimurahvaste programmi toetust saavate magistrantide ja doktorantide valimist, toetuste menetlemist ja maksmist korraldab partner (edaspidi *kõrgkool*). Toetuse saavad stipendiaadid kinnitab hõimurahvaste programmi nõukogu (edaspidi *HP nõukogu*).

TEGEVUSE EESMÄRK

1. Tegevuse eesmärgiks on toetada Eesti kõrgkoolides täiskoormusega õppivate uurali põlisrahvaste üliõpilaste õpinguid, aidates kaasa hõimurahvaste keelte ja kultuuride säilimisele ning arengule.

TOETUSE ANDMISE TINGIMUSED

2. Kõrgkool võib stipendiumi saamiseks esitada isiku, kes:
  - 2.1. on soome-ugri päritolu;
  - 2.2. õpib või on esitanud avalduse asuda selle kõrgkooli täiskoormusega magistri- või doktoriõppesse;
  - 2.3. valdab oma uurali emakeelt.
3. Magistritasemel õppijale määratakse stipendium korraga 12 kalendrikuuks, ning tal on võimalik kasutada iga-aastast sõidutoetust. Stipendiumi võib stipendiaadile maksta õppe nominaalkestuse ajal, kui stipendiaat vastab toetuse andmise tingimustele ning kõrgkooli seatud lisatingimustele.
4. Doktorantidele makstav toetus koosneb doktoranditoetusest ja õpirände iga-aastasest sõidutoetusest. Doktoranditoetust makstakse õppetootuste ja õppelaenu seadusega kehtestatud korras.
5. Üliõpilastel, kes õpivad süvendatult riigikeelt vastavalt ülikooliseaduse § 56¹, on võimalik taotleda pikendusaastat.
6. Õpirände sõidutoetust stipendiaadi elukoha ja kõrgkooli asukoha vahel makstakse üks kord õppeaastas, ühikuhinnana¹ kehtestatud õpirände sõidutoetuse määras. Doktorandi sõidutoetust makstakse kokku maksimaalselt neljal korral nominaalõppeaja jooksul, magistrandi puhul maksimaalselt kahel korral. Õppeaastas kasutamata jäetud sõidutoetust ei saa kasutada järgnevatel õppeaastatel. Samuti ei saa järgnevatel õppeaastate toetust kasutada ette.
7. Magistrandi stipendiumi ja doktoranditoetust makstakse juhul, kui stipendiaat on õppinud terve kalendrikuu. Akadeemilise puhkuse ajal välismagistrandi stipendiumi ega doktoranditoetust ei maksta. Toetuse ja stipendiumi maksmine lõpetatakse alates sellest kuust, kui üliõpilane ei vasta

¹ Haridus- ja teadusministri 09.12.2015 käskkirja nr 1.1-2/15/471 Lisa 2 „Õpirände standardiseeritud ühikuhindade kasutamine kõrghariduse rahvusvahelistumise, mobiilsuse ja järelkasvu toetamise tegevuses „Dora Pluss“.

enam stipendiumi saamise tingimustele. Kui üliõpilane eksmatrikuleeritakse õppekava täieliku täitmisega seonduvalt, makstakse üliõpilasele stipendiumi terve kalendrikuu eest.

8. Ravikindlustuse kulu hüvitatakse kuludokumentide alusel magistrandile. Ravikindlustushüvitise maksimummäär on 320 eurot aastas.
9. Doktorantidel on vajadusel võimalik saada lisatoetust õppe- ja teadustööga seotud lähetuseks välisriiki (välistöõde läbiviimine, töö arhiivis või raamatukogus, konverentsil või kursusel osalemine vms). Välislähetuse kulud hüvitatakse kuludokumentide alusel, ent mitte rohkem kui 200 euro ulatuses õppeaastas.
10. Stipendiaadi Eestis õppimise tõenduseks on vastuvõtva kõrgkooli õppesse määramise korraldus.
11. Kõrgkoolile hüvitatakse stipendiaadi õppe- ja teadustööga seotud kulud vastavalt tegevustoetuse välise õppekoha maksumusele.

STIPENDIUMI JA TOETUSE TAOTLEMINE NING SUURUS

12. Magistrandi stipendiumi määr on kehtestatud standardiseeritud ühikuhinnana 350 eurot kalendrikuus.
13. Doktorantidele kalendrikuus makstava doktoranditoetuse suurus kehtestatakse igaks aastaks riigieelarvega.
14. Õpirände sõidutoetust makstakse stipendiaadile edasi-tagasi reisi kulude katteks kõrgkooli asukoha ja elukoha vahel. Ainult ühel suunal reisimiseks ei ole võimalik toetust saada.
  - 14.1. Stipendiaadile makstava õpirände sõidutoetuse määr sõltub reisisihtkohtade vahelisest distantsist. Distantsi arvestamisel kasutatakse ainult Euroopa Komisjoni veebipõhist kalkulaatorit http://ec.europa.eu/programmes/erasmusplus/tools/distance_en.htm.
  - 14.2. Sõidutoetuse arvestamisel lähtutakse elukoha ja stipendiaadi kõrgkooli asukoha vahemaast².
  - 14.3. Kui reisisihtkohtade vaheline distants on kuni 99,99 km (kaasa arvatud), hüvitatakse kulud kuludokumentide põhiselt maksimaalselt kuni 180 euro ulatuses.
  - 14.4. Kui reisisihtkohtade vaheline distants veebipõhise kalkulaatoriga on 100 km või enam, hüvitatakse kulud standardiseeritud ühikuhinna alusel, lähtudes järgnevas tabelis toodud määradest:

	<i>Distants linnast linna³</i>	<i>Toetus edasi-tagasi reisi kohta</i>
1	100 – 499 km	180 eurot
2	500 – 1999 km	275 eurot
3	2000 – 2999 km	360 eurot
4	3000 – 3999 km	530 eurot
5	4000 – 7999 km	820 eurot
6	8000 või enam km	1100 eurot

² Näiteks: Kõrgkool asub Tartus ja kodulinnaks on Offingen, siis Euroopa Komisjoni kalkulaatori alusel on nende kahe linna vaheline distants 1537,00 km, mis langeb vahemikku 500-1999 km. Marsruudil Tartu – Offingen-Tartu reisimiseks on sõidutoetus 275 eurot.

³ Juhul, kui kalkulaatoriga saadud distants langeb vahemikku 499-500 km, 1999-2000 km jmt, ümardatakse saadud tulemus ühikuhinna määramise eel täisarvuni.

- 14.5. Isiklikku sõiduautot on lubatud kasutada juhul, kui veebipõhisel kalkulaatoril on reisisihtkohtade vaheline distants 100 km või enam. Sõiduauto kasutamise kulud hüvitatakse ühikuhinna alusel.
  - 14.6. Kui laevareisil on reisisihtkohtade vaheline distants kuni 99,99 km (kaasa arvatud), kompenseeritakse vaid stipendiaadi sõidukulud. Sõidukiga seotud kulusid ei kompenseerita.
  - 14.7. Stipendiaadi sõidutoetuse hüvitamise aluseks on hüvitist sooviva doktorandi atesteerimiskomisjoni otsus, väljavõte magistrandi õpingutulemustest⁴ või eksmatrikuleerimise korraldus õppekava täieliku täitmisega seonduvalt.
15. Ravikindlustuse ja välislähetuse toetust taotleb stipendiaat oma kõrgkoolilt.

TOETUSE MAKSMINE JA TOETUSE KASUTAMISE TÕENDAMINE

16. HP nõukogu annab iga aasta 15. juuniks teada, mitu stipendiaati on võimalik programmi vastu võtta.
17. Stipendiaatide valikut korraldavad kõrgkoolid.
18. Kõrgkoolid teevad stipendiaatide valiku, lähtudes käesoleva juhendiga kehtestatud tingimustest, kõrgkooli prioriteetidest ja täiendavatest lisatingimustest. Stipendiaatidele esitatavad tingimused peavad olema avalikult kättesaadavad.
19. Kõrgkool koostab esitatud tingimustele vastavatest stipendiumikohtadele kandideerivatest üliõpilaskandidaatidest pingerea, esitades iga üliõpilase kohta järgmised dokumendid:
  - 19.1. kinnitus kõrgkooli vastuvõtmise kohta;
  - 19.2. üliõpilase stipendiumi- või tegevustoetuse taotlus;
  - 19.3. diplomi koopia koos hinnetelehega;
  - 19.4. CV (kus taotleja on eraldi välja toonud oma soome-ugri päritolu, keelteoskuse ja senise vabatahtliku töö hõimurahvaste toetuseks);
  - 19.5. üliõpilase motivatsioonikiri;
  - 19.6. juhendaja soovituskiri (doktoriõppe puhul).
20. Kõrgkool esitab dokumendid ja pingerea sihtasutusele hiljemalt 1. juuliks. Edasise tegevuse ja dokumentide edastamise HP nõukogule korraldab sihtasutus. HP nõukogu otsused edastatakse kõrgkoolile hiljemalt 15. juuliks.
21. Toetuse eraldamiseks sõlmitakse sihtasutuse ja kõrgkooli vahel partnerlusleping, milles sätestatakse kõrgkooli ja sihtasutuse õigused ja kohustused.
22. Toetuse maksed kõrgkoolile tehakse kaks korda aastas lepingu ja selle lisade alusel hiljemalt 10 tööpäeva jooksul pärast vastava lisa sõlmimist.
23. Õppeasutus esitab kord aastas 1. juuniks sihtasutusele aruande toetuse kasutamise kohta. Kõrgkool esitab aruande juurde järgmise dokumendid:
  - 23.1. stipendiaadi õppesse määramise korraldus;
  - 23.2. atesteerimiskomisjoni otsus või juhendaja kinnitus doktorandi atesteerimise tõenäosuse kohta, kui atesteerimine ei ole toimunud. (Atesteerimiskomisjoni otsuse koopia edastatakse sellisel juhul pärast atesteerimist) / väljavõte magistrandi õpingutulemustest toetuse saamise perioodil;

⁴ Sõidutoetust on võimalik saada ainult õppeaasta eest, mil on toimunud aktiivne õppe- ja teadustöö. Aktiivseks loetakse õppe- ja teadustöö juhul, kui doktorant läbib õppeaasta lõpus ülikooli sisesel regulatsiooni järgi läbi viidud atesteerimise. Tegevuse toimumist tõendavaks dokumendiks on välisdoktorandi puhul atesteerimiskomisjoni otsus, magistrandi puhul väljavõte õpitulemustest.

- 23.3. üliõpilase lõputöö lühikokkuvõtte eesti või inglise keeles (esitatakse pärast lõpetamist). (Kokkuvõtte avalikustab sihtasutus oma kodulehel.);
- 23.4. akadeemilise puhkuse, eksmatrikuleerimise vm korraldused nende olemasolul (sh õppekava täieliku täitmisega seonduvalt).
24. Iga aasta 1. oktoobriks esitab kõrgkool vormikohase taotluse stipendiaatide sõidutoetuse, välislähetuste ja tervisekindlustuse finantseerimiseks. Tervisekindlustust ei hüvitata doktorantidele, kes saavad doktoranditoetust õppetoetuste ja õppelaenu seaduse tingimuste kohaselt.
25. Kulude lihtsustatud hüvitamisviise võib ühe projekti raames kombineerida juhul, kui igaüks neist hõlmab vaid erinevate toetatava tegevusega seotud kulusid. Kui kulu on ühe viisi alusel hüvitatav kulu, siis ei või seda hüvitada teise viisi või tegelike kulude alusel.

PIKENDUSAASTA TAOTLEMINE

26. Üliõpilastel, kes õpivad süvendatult riigikeelt vastavalt ülikooliseaduse § 56¹, on võimalik taotleda pikendusaastat.
27. Riigikeele õppimiseks antava lisa-aastaga pikeneb doktorandi nominaalne õppeaeg, mille vältel on doktorandil õigus saada doktoranditoetust õppetoetuste ja õppelaenu seaduse alusel, millega on tagatud ka sotsiaalmaksu maksmine ja ravikindlustus.
28. Pikendusaasta taotlemiseks esitab taotleja kõrgkoolile pikendustaotluse. Kõrgkool teeb otsuse pikendusaasta tingimuste täitmise kohta ning edastab sihtasutusele:
- 28.1. üliõpilase pikendustaotluse;
- 28.2. kõrgkooli otsuse, mis kinnitab, et vastavalt ülikooliseaduse § 56¹ on üliõpilasel õigus pikendusaastale;
- 28.3. üliõpilase õpitulemuste väljavõtte;
- 28.4. juhendaja kinnituse selle kohta, et üliõpilane suudab aasta jooksul esitada oma doktoritöö (doktorandi puhul);
- 28.5. atesteerimiskomisjoni otsuse (doktorandi puhul) või juhendaja kinnituse atesteerimise tõenäosuse kohta, kui atesteerimine ei ole toimunud (atesteerimiskomisjoni otsuse koopia edastatakse sellisel juhul pärast atesteerimist);
- 28.6. üliõpilase motivatsioonikirja.
29. Kõrgkool edastab dokumendid sihtasutusele 20. maiks.
30. Sihtasutus kontrollib esitatud dokumentide kompleksust ning edastab need HP nõukogule hiljemalt 1. juuniks.
31. Nõukogu annab oma otsusest teada hiljemalt jooksva aasta 15. juuliks.
32. Nõukogu positiivse otsuse korral makstakse üliõpilasele kuni 10 kuu jooksul stipendiumit, mille määr on magistrandi puhul võrdne standardiseeritud ühikuhinnana kehtestatud magistrandistipendiumile ja doktorandi puhul riigieelarves kehtestatud doktoranditoetuse määrale.
33. Pikendusaastal ei maksta sõidutoetust.

TOETUSE KASUTAMISEST TEAVITAMISE KORD

34. Stipendiaatide nimekiri avalikustatakse sihtasutuse kodulehel.

DOKUMENTATSIOON

35. Hõimurahvaste programmiga seotud dokumente ja andmeid säilitab SA Archimedes ettenähtud aja jooksul kooskõlas SA Archimedes dokumendihalduse korraldusega.